

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) Author(s):	Larsen, Thøger.; Thøger Larsen ; Titelblad, Tegninger og et Træsnit af Forfatteren.
Titel Title:	<u>Dagene : Viser og Digte</u>
Udgivet år og sted Publication time and place:	Vejle : i Kommssion hos Hvidehus Boglade, 1905
Fysiske størrelse Physical extent:	62 s.

DK

Værket kan være ophavsretligt beskyttet, og så må du kun bruge PDF-filen til personlig brug. Hvis ophavsmanden er død for mere end 70 år siden, er værket fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit. Hvis der er flere ophavsmænd, gælder den længstlevendes dødsår. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work may be copyrighted in which case the PDF file may only be used for personal use. If the author died more than 70 years ago, the work becomes public domain and can then be freely used. If there are several authors, the year of death of the longest living person applies. Always remember to credit the author

Thøger Larsen.

Dagene.

1905.

53, - 358

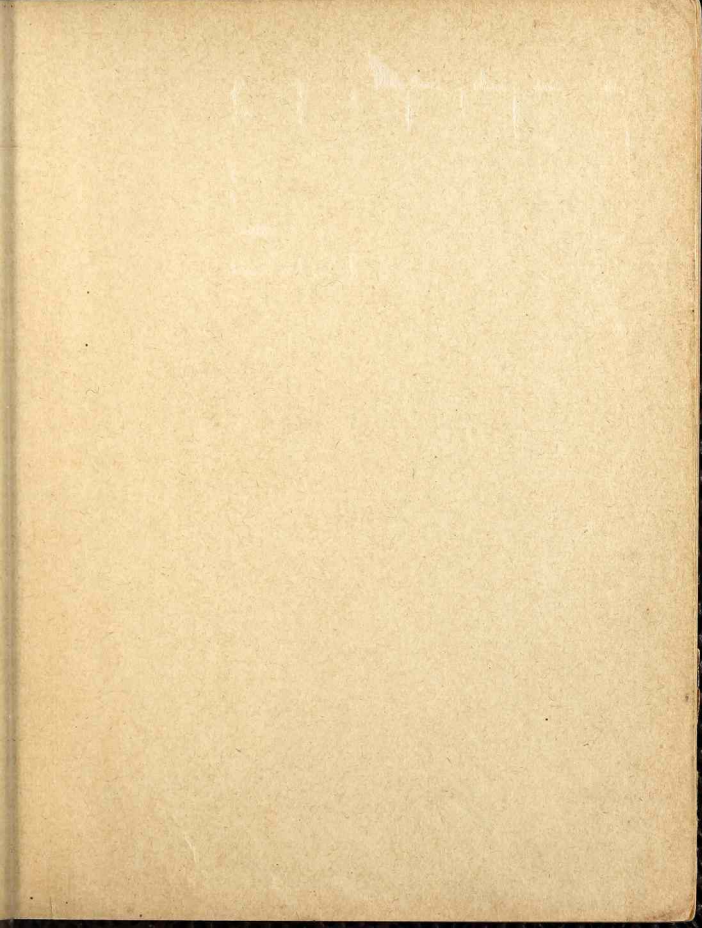
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 53 8°

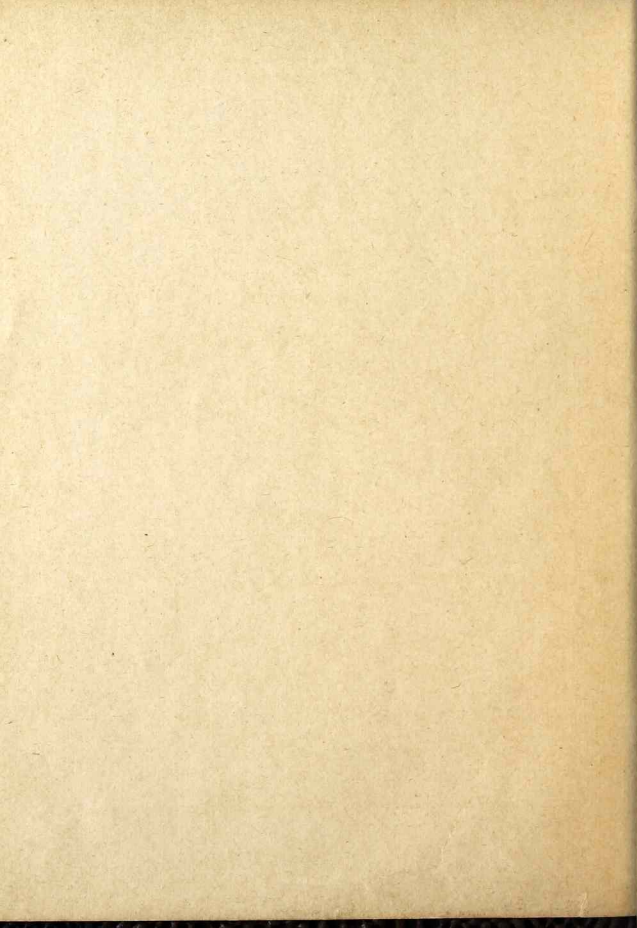

1 1 53 0 8 07495 2

+Rex

THØGER LARSEN

Dagene

Viser og Digte.

I Kommission hos
Hvidehus Boglade, Vejle.

1905

I Kommission hos **Christian Sønderbys Boghandel**
(nu **Hans Riegels**) Lemvig, udkom ifjor:

THØGER LARSEN:
JORD

DIGTE

Udtalelser i Pressen:

„Tilskueren“: I det smukke og beskedne lille Hefte, der er et Eksempel paa, hvorledes Digte burde udstyres, finder man en fuldt udpræget Personlighed, om end ikke en færdig Digter. Han vil i Tidens Løb kunne lære at behandle Versene med noget større Lethed, hans Sind vil kunne blive mere frit og modtageligt, og hans Kunst, som Følge deraf, rigere og skønnere, men hans Væsen vil næppe danne nye Centrer. Han har alt fundet sig selv — deraf først og fremmest det Præg af Mandighed, der er over hans Vers.

Hvad der gør ham saa forskellig, ikke blot fra den foregaaende*), men i det hele giver ham en Særstilling i dansk Lyrik, er det haardere Stof, hvoraf hans Sind er bygget, og mod hvilket Indtrykkene toner med en barskere Klang. Der er selv i hans Mildhed en Biklang, der røber Metallet. Hans Leg og Spøg har noget af Troldens Vildskab.

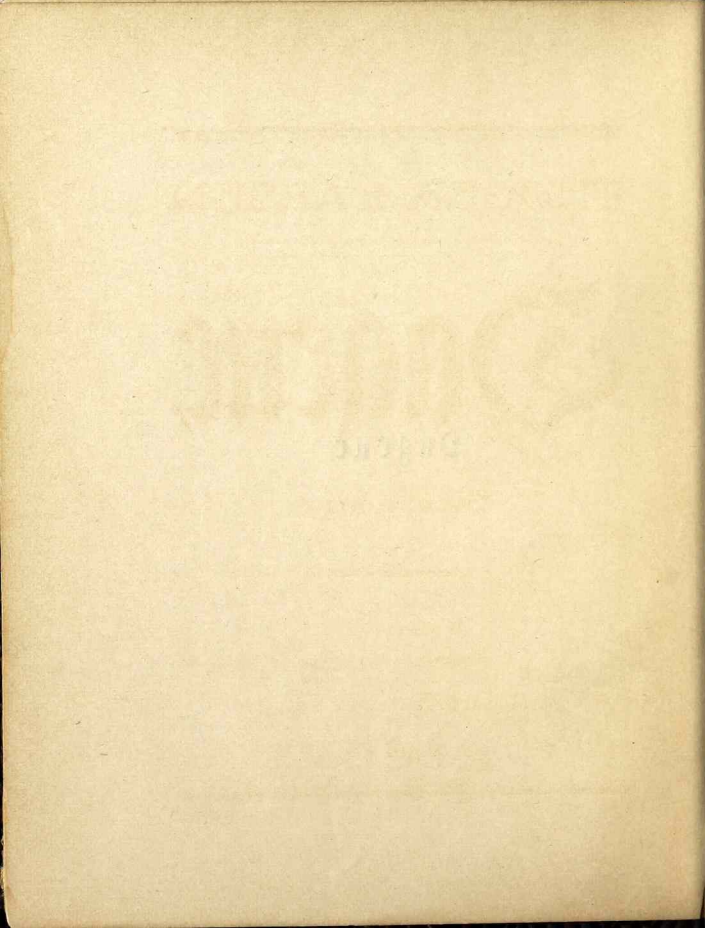
— Hans Vers er uden indsmigrende Vellyd. Der er noget stridt over dem, der minder om, at de er bleven til i Sandets og Blæstens Egne. Men har Guderne nægtet ham Ynde, har de til Gengæld forlenet hans Sind med en Styrke og en Fynd, der sætter

*) Anmeldelsen omfattede flere Forfattere.

Dagene

1906

1485

THØGER LARSEN

Dagene

Viser og Digte.

I Kommission hos
Hvidehus Boglade, Vejle.

1905

THOGER LARSEN

Stadens

Trykt i Lemvig Bogtrykkeri.

Strandvalmue.

Strandvalmue,
Blomsterlue,
Blomsterlue ved Bredning blaa!
Du blusser paa skønne,
stridbart grønne
Planter, der modigt i Sandet staa,
fjedrende stinde
mod salte Vinde,
salte Vinde fra Bredning blaa.

Strandvalmue,
Blomsterlue,
Blomsterlue paa nogen Strand!
Fra grønne Lander

dit Gule bander
 paa Livets Ket imod Sø og Sand.
 Fjernt fra de fagre,
 fede Agre
 staar Du som Kætter i Verdens Ban.

Blomst ved Bredning,
 Plante-Hedning!
 Over Dig slagrer den friske Dag.
 Dit salte Væsen
 med Søvinds Blæsen
 mødes i indre stridt Behag.
 Stundom vel sbier
 Roden, der dier
 Strand, som slubrer i Bølgeslag.

Strandvalmue,
 Blomsterlue,
 Blomsterlue ved Bredning blaa!
 Bondemand's Datter
 med hvippende Patter
 ser du forsigtig i Badet gaa.
 Flyndren glider,
 Krabben bider,
 Krabben bider i Pigens Taa.

Blomsterflamme!
Vølgenes Kamme
hvassere tirres mod Efteraar.
Frø bliver modne.
Frugter skal raadne.
Mændene ud med Leerne gaar.
Stormene lange
omkring din Tange
slukker dit sidste Blus for i Aar.

1905.

Vinternat.

Den høje, bitre Vinternat
sig hvælver med sin Kulde
som en uhyre Paddehat
over de tykke Mulde.

Med stivnet Skin paa Bægterpost,
med Lys, den kun maa laane,
hænger deroppe i Himlens Frost
den haarde, døde Maane.

Og knortet Nord, hvis Kulde gif
dybt ned om Frø og Kerner,
møder saa mangt et pigget Blif
fra Rummet's onde Stjerner.

En lang og langsom Nattevind
langs Vejens Ledningstraade
synger igennem Landet ind
en ny og navnløs Baade.

Smaahuse hælder sig mod Strant,
forknyt, i fuldsfar Krykken.
Gaardene ligger indadvendt
og vender Verden Ryggen.

De slutte Ruder, Egnen rundt,
er thyt med Is bestrøgne,
stirrer saa vist mod Horisont
som stakkels stærgraa Djne.

Forhærdet Skin og Skygger staar,
en storknet Bemods-Dvale.
Jeg er vel ej en død, der gaar
i Underverdens Dale?

Hej . . . Jordens Runding drog et Suk,
der sprængte Søens Panjer
med Lyd som et hastigt Gennemhug
bag Bakkers Ekko-Stanser.

Et Lattersfred i Sovne løb
fra Dybets Trold-Altøver . . .
Ligger i Muld og mørke Skød
et Sejersstrig og sover?

Vesterhavet.

Jeg stod en Vinterstumring i Bobbjerg Skrant.
 Et stormhidset Helvedhav laa under mine Fødder,
 Ildsjørnes kolde Vtling, det Lavlands-Element,
 der knækker Skibes Staalkal, som vi knækker Nødder.

Krumryggede Bolge-Udbyr fra Horisonten brød.
 Med salte Fræs de stampede sig over de lange Revler.
 Rygende og kogende, som Bunden laa i Glød,
 stormede de Brændingen og sled hinanden i Trævler.

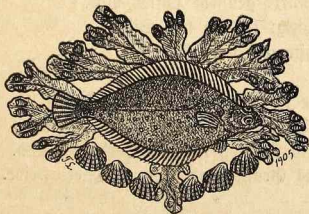
De raste om Bragenes Ribbens rustne Staal,
 der stritter op af Sandet, som Arme i Nød sig løfter.
 Bidder af Skrantens Værskorp forsvandt i det vaade Baal.
 Lange, hystne Tunger slikked i alle Kløfter.

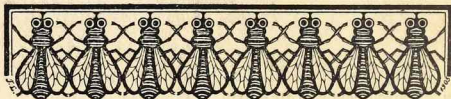
En Sodomas Røg og Ross over Havstokken drev,
 mens de Uhyrer brødes om Bobbjergs Knolde.
 De stiveste Stenskrig i Dret staf og rev,
 som høret ud af Halsen paa Tolvhestes Trolde.

De Skrig de vækker Minder i Menneskets Bryst
om en brændende Kamplarm i Tidernes Daging,
mellem Kulde og Hede, i Rædsel og Lyst.
Jeg mærker som en svimlende Solmoder-Dragning.

Paa Solen raser Ild, som paa Jorden raser Hav,
der gaar Brandsogs Brænding mod forkullede Kyster.
Den hvirvler sig endnu om sit himmelske Nav
som et fraadende Stjernebaal, en Vaade af Lyster.

1905.

Maj.

Nu leger Lam og Børn med kaade Spræl,
Insekter snurre gennem Luften vide.
Vi køre lystigt til den lyse Side
paa Solsystemets store Karusjel.

De grønne Farver op af Mulden stride,
en fastig Drømmefryd mod Solens Brand
her fra min Fod og til min Verdens Rand.
Dg Livsens Grønt brød frem af Træer stride.

Der loffes lystue Dryp fra Koens Tand
ved Græssets Lugt. Dg vævre Katte klavre
i Hylben op mod Fugletriller favre.
Dg Pigen rødmer for den unge Mand.

To gamle Egtefolk om Huset stavre.
De sætte sig paa Sønesønnens Havn
med Minders Esterlyst i magtlos Marv
og ser paa Bondens Sæd og Lofes Havre.

Den Stjerne-Lap, de tog og gav i Arv,
er Hjertet kær, skønt Legemet blev krummet,
forrejst paa Jordens Kurver gennem Rummet,
og har til Bæst og Fremtid ingen Tarv.

En Krøbling, knækket ved et Hestejark,
har lagt sig under Diget hos sin Krykke
og digter søde Vers, han lader trykke
og sælger rundt blandt Bønder Ark for Ark.

De unge Piger sig med Blomster smykke
og skære Hjerter ud i Træers Bark
og smile ved, at hver en Art paa Mark
forsigtig aabner Rønnen for sin Vykke.

I Grøstefantens mest fordrukne Grøde
ligger et Udskud, evig Optimist,
som, overspændt af Foraarsfryd, tilsidst
paa Jordens Sundhed drikker sig til Døde.

Bekyftet hyppigt Vebetræet staar,
de blomstertunge Grene døsigst dovne
og blive daglig mer og mer besovne —
o hvilket Svangerskab! o hvilken Vaar!

Igennem Engen blinker Na og Strøm,
der gyldent Fjord og Søer sammenkoble.
Om alting hvælver, spændt af Sol og Drøm,
sig Himlen som en bristefærdig Boble.

1905.

Stille Midnat.

Op af Jorden
stirrer Jorden
i stumt fordybet
hypnotisk Daanen
mod Midnatshimlen
med Stjernebrimlen
og Halbmaanen.

Hjst paa et Brag,
mod Grundene kæntret,
sidder Sofuglen
og tror sig Centret
i Himmelfuglen
og Evidheden.
Himmel foroven.
Himmel forneden.

Dybt i Skoven
fra Krat til Krone
ej Sus, ej Tone,

ej Bist, ej Trille . . .
 Dybt i Skoven
 som Døden stille . . .

Over Engen
 saa fart en Dufsten
 hviler sig tyst
 i Natteluften.
 Ej Straa, der bæve . . .
 Næppe et Røst
 i Spindelbæve . . .
 Ej Myg, der summer . . .
 Kun Slummer.

Fjernt og nært
 saa tyst og fart,
 saa dybt og sælsomt
 halvmaane-skært . . .
 Over Dal og Banke
 en spinkel Tanke
 af Skin og Skygge.

Sindet føler
 det dødsens-tavse

som flygtig Pavse
i Livets Bæren . . .

Sindet lytter,
som om det vented
fra Firmamentet,
hvor Verdner vandre
Bane om Bane,
et Bud saa lønligt,
saa ingen andre
maatte det ane.

1901

Ved fjorden.

Jeg elsker de flostede Baffer,
 hvorunder min Barndom Vhjet saa',
 hvor Stygger med Tænder og Taffer
 før Aften langt over Agren laa.

Om Morgenens flunked en gylde,
 skællet Solhud paa Fjorden der.
 Og Killingen lumsked i Hylde,
 men fik nok hverken Fugl eller Fjer.

Jeg saa paa Vandenes Slikken
 om glatte Sten paa den lange Strand.
 Jeg hørte den klingre Prikken
 af Tordenregn i et stille Vand.

Jeg sejled, hvor Fissene svømme
 paa farefuld Færd blandt Fristerens Agn.
 Jeg lytted til Bøndernes sære Sagn,
 der minder om onde Drømme.

Jeg husker vor gamle Baaning,
 hvor vilden Malurt groed i Mur.
 Taget var grønnende Skraaning.
 Det Hus var et stenet Stykke Natur.

Om Sylben var der saa frodigt
 af grønne, fligede Urter smaa.
 De voksede nøjsomt og modigt
 og lod sig med Taalmod træde paa.

Og Sommerregnen ved Gavlen
 stralbed i Tordenskræpperne rap,
 mens Ludser med barnlig Kravlen
 slæbte de kolde Maver i Sjap.

En tusende Fuglevæven
 var der ved Stranden i Sommervejr.
 Og Froernes knabrede Dræven
 om Aftenen lod over Eng og Kær.

Med Grøde i Sindenes Rodder
 leged vi Børn ved det høje Korn.
 Vi sprang paa hærdede Fodder
 blandt Gærdernes Tidslær og Agertorn.

Jeg tænker paa Høstens Tider.
 Fader førte de buede Hug
 ind imod Algerens Sider.
 Kornet faldt under tørre Suk.

De mindede om Døden og Been.
 Moder samlede Skaaret i Neg.
 Og Fader hvæsede Leen,
 saa Eggen arrigt mod Stryggen skreg.

Snart trak jeg af Sted med Kvæget
 og fæstede hvert Hoved ved sin „Hæl“.
 Snart løb gennem Faarebræget
 et helligt Krav til min Hyrdejæl.

Jeg løb mellem Bakken og Fjorden
 omkap i en overmodig Hast
 med Skjernes Skjgger paa Jorden,
 Smaadyr under Foden som Bobler brast.

Jeg lyttede i Aftensvale,
 naar hele Naturen andægtig holdt Mund.
 Kun fjernt i frogede Dale
 buffede en underjordisk Hund.

Min Sang er en Mindekæde.
Jeg gjorde den gerne altfor lang.
Hvert Vers er en gammel Glæde,
jeg værner om gennem Tidens Gang.

2/10 1905.

Efter sommer.

Nu er det sildig Efter sommer.
 Farver bliver saa visdoms klare.
 Sundhed ældes i Renheds Ro.
 Kornets Stængler er stubbede Tommer,
 stikker Poten paa flygtende Hare.
 Græsset vil stedse for Guds Skyld gro.

Græsset om Jordens krumme Rygge
 vækker grønne Alvor i Sjæle.
 Binden flager i Sprække og Fals:
 Ratten lurker i Dagens Skygge,
 Døden løber i Livets Høle,
 Lidelsen hænger om Lyffens Hals.

Skumle Byger med glanende gule
 Uvejrshatte i Bule ved Bule
 stamper af Sted paa tykke Hagel.
 Anelser sfjarer i Græsset paa Tøften.
 Bygerne bærer vel skjult under Røsten
 folde Tordeners dumpe Slagel.

Staden i Østerled.

Der er en Stad i Østerled
med Taarn og gyldne Tage.
Der drypper Evigheden ned
i gode, gyldne Dage.
Jeg sværger dig ved Himlens Blaa:
did skal du aldrig, aldrig naa.

Der leges trindt om Murens Ring
i Lykkens Barmelatter.
Algodheds Hødder gaar omkring
med gavmildt aabne Patter.
Du smed vel glad i Havets Blaa
dit Gods og Guld for did at naa.

Der bærer alle Blomster Frugt,
og alle Rødder glædes.
Og Græsset med den svale Lugt

gror frem saa rask, det ædes.
Alt Folk og Fæ i alle Land
maa længes did med vaaden Tand.

Der vokser ingen Smertens Tjørn,
fjer intet Skræmsels Færtegn.
Og der faar alle Piger Born,
og alle Mænd faar Kærtegn.
Og Trostak er et ukendt Ord,
hvor intet skindhgt Hjerte bor.

Hvad? Gik din Længsel i min Saks?
Da huff: om did du naaede,
du fik et Spark i Enden straks.
Men trost dig, thi jeg spaaede,
jeg svor dig til ved Himlens Blaa:
did skal du aldrig, aldrig naa.

10/7 1905.

I Cirkus.

Naar Dag paa Dag forstandig gif
i Kampen for de høje Maal,
at skaffe Klæder, Mad og Drik,
at kaste Ved paa Selvets Baal,
saa vi kan holde længe ud
til allehaande Pligters Bud,
at øve Værk, som smuldrer hen,
saasnart vi vel er Jord igen —
da er en Cirkus-Aften,
en Flammedaab for Kraften,
et Bad, hvor Sjælen synder
i lønlige Processer,
som Sejd i Heksegrhyder
ved gamle Dævlemesser.

Musikken styrter ud af Horn
og alskens Instrumenter,
som Hagelbygers tunge Korn,

som Brov! af Klownens Hals.
 Og Dyr og Daarer, samlet rundt
 paa alle Kontinenter,
 de skabe sig og piffes rundt
 i Banvids Keel og Bals.
 Hurra, Hurra, Hurra!

Jeg mærker i det vilde Styr
 endnu i mig det vilde Dyr,
 den Urskovs-Hjlets Sfære,
 hvor Poesiens Fro var lagt,
 hvorfra dens Vækst blev langsomt bragt
 ved onde Djne, Tand og Kniv
 til tæmmede Bokalers Bragt,
 til sirlig Sang om Død og Liv
 og kom saa højt i Ære. —

Nu farer fire Heste ind.
 Musikken er en Hvirvelvind
 i vildest Fald og Stigen,
 en overdaadig Skrigen
 af Luft, der pines gennem Rør,
 af Tarmestreg, der slides mør,
 af Nerver, som den Onde flør,

Nu knalder Piffen haardt.
Musikken et andet Tempo faar.
De fire standsfer fort.
De pludselig Naffen i Vejret slaar
og rundt i Manegen paa Bagben gaar
til Trommer og Horn og Trompeter.
De gaar som i mystisk Herredom,
i Overnatur, der minder mig om
de fire store Profeter. —

Slaa Heste, Klowner, Djæble løs
med Larm fra alle Sider!
Hurra for hver en hastig Tøs,
der rundt Manegen rider!
Det er som vilde Kværne
roterer om min Hjerne.
Hvor er min lille Kerne?

1904.

Reformatoren.

Tys! Sæt dig hos os! Fra et Hul i et Skæg
 flyver heftige Ord gennem Salen,
 og Meninger lasses mod Dør og mod Bæg,
 og Livssynet løftes en Men.

Kom! Skynd dig! Og hør, hvor det knalder i Luft
 med Sandhed — i løse Patroner.
 Her smadres der Drømme med Brølsornuft.
 Her stydes der Myg med Kanoner.

Han skælder forstenede Tusindaars-Mænd,
 som staar paa de Tusindpunds Sokler
 og vender det døveste Ore til Skænd,
 forglemmende Knipler og Knokler.

Hvad! Knurrer I, Folk? Slog han Hul paa jer Gud?
 Kom der Spyt paa jer lutherste Mening?
 Tilgiv ham. Han vil, I skal hugge ham ud
 i en overnaturlig Forstening.

10/7 1905.

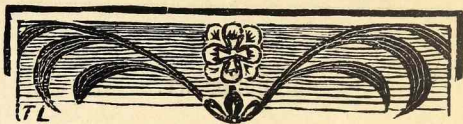
Nabostjerner.

Her har man alt længe troet,
at Planeten Mars var beboet.
I Riffert af større Kaliber
har den nemlig vist nogle Striber,
der saa' saa fornuftige ud,
at de næppe var skabte af Gud.

Paa Mars har man forhen troet,
at Jorden vist var beboet.
Det Skøn man dog maatte forlade
med den Motivering — af ve :
at der paa dens Overflade
var intet fornuftigt at se.

16/8 1905.

Jens Højby.

Fuglene stige og svinde
ind under Skjernes Uld.
Ormene bore sig, blinde,
gennem den mørke Muld.

Langsomt Skæbnerne tvindes.
Djeblickene gaar.
Enkelte Stunder vi mindes,
spredt, i enkelte Aar.

Lys og Mørke har hersket
stiftevis i hvert Døgn.
Blev Sandhed i Langhalm tørstet,
jubled vi over en Løgn.

Jag af Luner og Briser.
Ildelig Volgegang . . .
Efter de muntre Viser
gør vi en sørgelig Sang.

Dagen sin Rigdom naadig
mod levende Djne vender.
Ormene higer med graadig
Blindhed i begge Ender. —

Paa de velsignede Agre
trives de frodige Kær.
Emsom ligger den magre
Bonde Jens Højby og dør.

Mager det var han saalænge,
skont han tærede kendeligt
paa Kvæg og Marker og Tunge.
Hvo æder sig fra sit Endeligt?

Han dør just ikke af Alder,
er kun et Halvhundred Aar.
Des mere kedsoomt det falder,
og trægt og langsoomt det gaar.

Han ligger i kasket Kammer,
ser med dogrende Hjerne
ud gennem Rudernes Kammer
hen i det drivende fjerne.

Vender omsider Bagen
med et taalmodigt Besvær
til sin Kvadrat af Dagen,
mens han fordojer et Skær.

Hvert et Skær over Himlen
vækker bestemte Minder.
Levede Timers Baggrundslys
inde i Hovedet skinner.

Han mindes den Ungdomshaaben,
der spøger i Midnatsdrøm —
en Seen Himmelen aaben
bagved en Kjolesøm.

Hun, som han højest ophøjede,
sejled for vildfar Vind.
Hun, som med ham sig nøjede,
blev en fraskørstig Kvind.

Lad Knægtene knubbes om Glæde,
der vindes i Tofeseleg!
Han har opgivet at æde
og ligger paa Dydens Vej.

Han føler ej mange Piner.
Han følger i Ensomhed
Vinduet's skiftende Miner
og Mindernes løse Skred.

Han husker ogsaa, hvorledes
hans Moder, da han var Dreng,
laa Nar igennem og slede's
af Sygdom i samme Seng.

Ja, ja. Det Liv, som man sanker
sig nøjsomt sammen paa Jord,
falmer til blege Tanker,
som i Ens Hoved bor.

Edderkopperne kravle
rejsende op og ned
ad Bæggens hvidtede Table.
En Mus ved Døren bed.

Fra Revnen, vidt forgrenet,
 i Bæggen, ved Hjørnekæffet,
 falder Mor=Attenbenet
 ned paa Budebetræffet.

Han husker, at da hans Mo'r laa svag
 her i den samme Seng,
 kaldte hun paa ham en Dag:
 „Kom herhen lille Dreng!“

„Se, hvad er det, som pirker
 „her paa min venstre Side.
 „Det er ved at gøre mig ræd.
 „Det vilde jeg gerne vide“.

Hastig til Sengestof
 lille Jens Højby løb.
 Det var en Tvestjært-Flof,
 som paa hans Moder krøb.

Han fik ondt i sin Sjæl.
 Dyrene løb paa hans Mo'r,
 som naar man letter en Fjæl,
 der længe har ligget mod Jord.

Naa jaja. Herre Gud.
Krabler det lidt under Uld,
værre det er med alskens Kravl
nede i Sengen af Muld.

I Gaarden stryges en Ve med Klem.
De lange Staalstrøg hvæse.
Stift krummer sig Lyden frem,
som snydt fra en næb-lang Næse.

Riven skraber mod Gavl.
Kløvren er tjenlig til Slæt.
Andre skal fælde Jens Højbys Avl.
Selv er han altfor træet.

Karlen hujer paa Pigen.
Nu skal de følges af Sted
ned for at meje ved Sigen.
Kom det Jens Højby ved?

Fluerne om ham summer.
Lydens løsagtige Spind
hilder i Slør og Slummer
Jens Højbys slakkende Sind.

Han drømmer om Velmagtsdage,
og det i sit Ansigts Svøb.
Det rokker i Leens Knage,
saaledes mejer han ned.

Men længe sover han ikke.
Han vaagner skuffet og træt.
Paa Panden Fluerne prikke.
Han blev ej færdig med Slæt.

Han ligger i Afmagts Hede
og drejer sig lidt omkring.
Solen er ikke nede.
Alt lader som ingenting.

Han giver sin vaade Pande
et Strøg af sin haarde Haand.
Han pirker ved Livets Tande
og strækker et Senebaand.

Han ønsker, mens andre jage
mod kommende Tiders Svøb,
at frue Jorden tilbage
en tredive Solomløb.

Dog hvad . . . Den vilde jo rende
igen som før af Sted.
Og naar de Aar var til Ende,
hvad var da vundet derved?

Saa kunde En atter ligge
her i den samme Seng
og rundt i Krogene figge
og huske paa noget iflæng.

Langsomt fremad der vindes,
men naar En Dødslejet naar,
kan i et Nu man mindes
hele det Slæb af Aar

Alt, hvad der blev tilbage,
er kun en Eftermag.
Den er lidt flov at smage.
Jens Højby gaber i Dag.

Andre gøde og grave
og vente paa Frugt og Frø.
Hele hans Livs-Opgave
er nu at ligge og dø.

— Med Strue bag i Studen
 styrer et Sphyluejærn
 hovedfulds imod Ruden.
 Stop! Du slog nok din Stjern.

Bagved sit stille Garn
 haaber Edderkoppen:
 „Bare jeg havde det Skarn.
 Den Satan har Sul paa Kroppen.“ —

Binduet falmer omsider.
 Tusmørkevidder høres.
 Nu er det nok ved de Tider,
 Sol over Havet føres. —

Konen kommer at spørge
 til, hvorledes det gaar.
 Hun bliver fed af at sørge.
 Hun har lidt færre af Aar.

Jens Højby faar Mælk at drikke.
 Hun sidder paa Sengestof.
 Meget taler de ikke.
 De har jo talt mer end nok,

„Naja. Nu tænker jeg, Karen,
du snart skal blive mig kvit.
Du kan, naar du skynder dig lidt,
nok lokke en anden i Snaren.“

Igen dette Brøvl. Jo Tak.
Hun tager sin Kande ved Tud.
I Tavshed vriffter hun ud.
Det svier ej mere, det Haf.

Saa angreer Jens Højby. Hun var
dog den af Menneskestaren,
der flest af hans Byrder bar.
Han stønner: „Karen! — Na Karen!“

Men hun er jo gaaet sin Vej.
Der er kun den tætte Dør.
Den hører og svarer ej.
Han skulde betænkt sig før.

Sommernatsmørket er blødt.
Følsomt forer det Rummet,
hvor han ensom, forstummet,
ligger og stirrer forknøbt.

Det skjuler Smaadyr i Spræk
og dem, som kravler i Krogen.
Om Huset gaar Mattens Træk,
en evig Konkhlietogen.

Himlen mod Ruderne klemmer
sin duggede Drømmehinde.
Saa varsomt Alverden glemmer
Jens Højby i Mørket inde.

Det grønne Træ staar for Truen
af Ormen og Dfsen og Saven.
Jens Højby, som visner i Stuen,
faar Haab om lidt Hygge i Graven.

Om Englekaar i det høje
har han kun lidt born drømt.
Han lader sig gerne nøje
med ej at blive fordømt.

Lad bare et Hul i Grønningen
sluge det hele til Slut. — —
Uglen sidder paa Mønningen.
Hør! Den hujer: Herut! —

Jens Højby veed paa en Brit,
hvorledes han nu er faren.
Mod Døren søger hans Blik.
Han stonner: „Karen! — Na Karen!”

Den røde Maane saa nabo-nær
nu ses for Vinduet stige,
den arrede Sten i sit stille Skær,
de dodes rejsfende Rige.

Bag Laden stryges en rusten Le
med slappe, slæbende Skrab.
Det gør Jens Højby saa søvrig.
Hans Mund staar en Smule paa Gab.

Gud, som er ensom og naadig,
sin Fred til Jens Højby sender.
Ormene higer med graadig
Blindhed i begge Ender.

Ormene de er hellige Dyr.
De stopper sig Hulningen fuld.
Bed deres hungrige Stræben
dannes den gode Muld.

Jesper Plovmand.

Paa sin Ager Jesper Plovmand
styrede fast sin Plov i Mulde,
drømte om, hvorledes Kornet
snart paa Marken bølge skulde.

Saadan drømte Jesper Plovmand :
Korn paa Marken, Græs i Engen,
Frugtbarhed i Stald og Lade
og en frugtbar Brud i Sengen.

Alt var Haab for Jesper Plovmand,
mod sin Fremtid skar han Juren,
Fuglesang hans Øren fyldte,
fuld af Løfter laa Naturen. —

Dagen led for Jesper Plovmand,
Mulden klined om hans Fodder,
Ploven gned mod Grus og Stengrund,
Ploven skar i Tjørnerodder.

Sædemand blev Jesper Plovmand —
da kom Sommersol med Torken:
Vandring gennem Jespers Kornmark
blev en Vandring gennem Orken.

Trægt det gif for Jesper Plovmand,
gold blev Agren, tør blev Engen;
længe vared det, før Jesper
fik en Kvinde med i Sengen.

— — —

Nar gif hen for Jesper Plovmand,
Marken bar ham Tjørn og Tidsel,
og med Kvinden kun han avled
giftig Spot og Tænders Gnidsel.

Sent og tidligt Jesper Plovmand
sled i Marken og i Engen;
hjemme laa hans varme Kvinde
med hans Nabo lunt i Sengen.

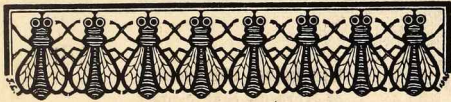
Furer skares i hans Bænde,
fler og fler, af Tidens Røvtand.
Baade Folk og Fæ og Fanden
lo i Smug af Jesper Plovmand.

— — —

Alt blev godt, da Jesper Plovmand
sant ved Sommer-Aftenrøde
slog et Hestetøj om Halsen,
suffed „Herre Gud“ — og døde.

1901.

Vi bygger.

(Bed Indvielsen af Teknisk Skole i Lemvig 29/9 1901).

Vi lægger Sten paa Sten
og bygger høje Mure
i Livet hver og een.
Vi stræber op fra Syld til Taarn,
at staa paa større Tinder
end nogen saa' tilforn.

En bygger sig som bedst
et Slot af gyldne Drømme,
der vejres bort af Blæst.
En bygger under bedre Kaar
et vældigt Storsyns-Tempel,
der staar i tusind Aar.

En højner Muren stejl
 af Jordens egne Stoffer,
 af Dognets Kalk og Tegl; —
 han bygger Lykken lune Hjem;
 han bygger Hus og Haller,
 hvor Eoener hjælpes frem.

I Lykkens lune Bo
 der avles unge Eoener,
 som kræver Lov at gro.
 Af frugtbargjorte Eoeners Sum
 staar frem alt Livets Bygværk
 i Verdens Tid og Rum.

Her Sten paa Sten er lagt,
 til Hus, hvor Kundskab søger
 at være Eoeners Bagt.
 Det Hus er selv en liden Sten
 i Folkevirkets Murværk.
 Vi bygger hver og een.

Bryllupsviser.

(Ved et Bryllup d. 10/5 1900).

I.

Over Bjerge og Hav, over Ager og Skov
er der Love, der blæser ad Menneskers Lov.
Trods vort Frivilje=Præl er det evige Rum
dog et Hav, paa hvis Blaa vore Skæbner er Stum.

Der gaar Mand imod Ost, der gaar Kvinde mod Vest,
men de ledes i Blinde af Længsel og Blæst.
Skont de mener sig fri, kan de mødes paa Sti,
hvor de aldrig kan slippe hinanden forbi.

I en rindende Stund, hvorpaa ingen gav Agt,
det sig hændte, at Elskov i Hjerter blev vakt,
fløj som flammende Luv gennem Tanker og Marv
og bar ud i det ny, som ta'r Verden i Arv.

II.

Der er en evig Lov
for alt det Liv, der lever:
det Elskov har behov.
Og Elskov rummer Livets Fro —
den saar, hvad evigt lever,
i det, som bort skal dø.

Der er en evig Slægt,
hvor hver og een skal tynnes
i Muld af Tidens Vægt.
Men Slægten synker aldrig did.
Gens fødes og fornyes
den skal til evig Tid.

Og hvert et Brudepar,
som nu er til, har været
saalænge Livet var.
Naar Hjerter omt mod Hjerter slaa,
har Lykken de begæret
for evigt at bestaa.

III.

Bore Skæbner er Skum
paa det værendes Bugg
mellem Mørket og Mørket, det yderste Rum.
Dog med Djet i Dugg
og med Djet i Glød
vil vi takke for Livet fra Dæmring til Død.

Vi vil juble mod Sky
for det Elskovens Værk,
at den evige Barndom i Tiderne bor,
det udodeligt ny,
hvori Troen er stærk
paa en Trolddom af Vykke for Hjerte og Jord.

Dg et Leve for hver
som i Dagenes Færd
holder Elskovens Farver i Skjold og i Flag!
Hil den Ungdommens Glød,
som gaar fri for vor Død!
Gid den brænde til Jorderigs yderste Dag!

Under Lindene paa Engen.

Efter Walthar von der Vogelweide.

(Walthar levede ca. 1170—1230. Dette Digt, som han lægger sin Elskede i Munden, er sandsynligvis skrevet før Aar 1200).

Under de Linde-
 træer hist henne
 i Engens Græs vi sammen laa.
 Der kunne I finde,
 hvor vi tvende
 knækkede Blomster og grønne Straa.
 Dybt i Skovens Dale klang
 — Tandradei! —
 Rattergalens søde Sang.

Hen bar min Fod mig
 til vor Tue.
 Der fandt jeg allerede h a m.
 Der tog han imod mig
 — høje Frue! —
 saa aldrig jeg sødere Lykke fornam.

Rhysjed han mig? Ja, mangelund!

— Tandaradei! —

Ser I ikke min røde Mund?

Der havde han redt
af Blomster smaa
et Hvilested for sig og mig,
saa hver maatte leet,
der siden det saa,
om nogen kom gaaende denne Vej.
Let paa Rojerne man saa'

— Tandaradei! —

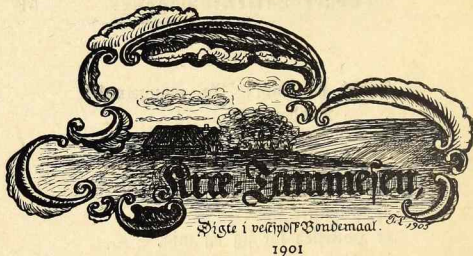
Stedet, hvor mit Hoved laa.

Bidste en anden,
at han var blevet
hos mig — af, hvor skammed jeg mig.
O, hvordan den
Stund blev fordrevet,
ingen maa ane, kun han og jeg
og den lille Fugl, vi saa',

— Tandaradei! —

den fit Næb vel agter paa.

1905.

Krae-Tammeseu i Morgenstemning.

Hur æ Maarer endda er skjonn om æ Sommer,
 naar æ Soel kommer
 aa gir Kulør
 te Mark aa Moold aa Bakker aa Daahl!
 Æ Kufmand maa fuff, aa æ Kok maa gaahl —
 di fa mærk', te Worherr er i godt Humor.

Æ Daagg ligger blank owver Engg aa Awwer
 aa all' Guds Gawwer.
 Bipper aa Stjælf
 ræffer sæ hotter aa hotter op,
 som om di trow, te æ Kjahr aa æ Top
 stu aller saa Plads under Buunmands Bjælf!

A ska altid tidle op for aa taahl
te Piger aa Kaahl
aa sætt dem i Bærk.

U Kaahl di gaaver aa puster aa rækker sæ,
saa hver en Seen' i djer Fjæs fortrækker sæ —
æ Piger skulier djer Maww me' djer Særk.

A gaar somtid udd i æ Kjørres aa stalker,
destaand di malfer,
aa praater en Graan
me' æ Piger — saa gaar djer Arbejd saa rask,
for kommer di tidle op aa er dwast',
fa di 'jar sidd aa soww me' æ Patt i æ Haand.

Saa gaar a laangs me' Diger aa Groov
aa seer te' de', der er minn tehovv :
U Stro er laangg,
æ Vipper er taangg,
æ Fowwl di sjonger, som om di holdt a' mæ,
men Kjahr dem stæler di Fannen ta mæ.

Kræ-Tammescen og Bordsbønnen.

Den Daa, da Per Wollejets Dg bløw funden,
 war hans Koen' herhenn aa faa hinner Unden.
 Du finder hind nok, æ tøv Dispunds Klæp,
 faa helle som en Engel aa faa dum som en Gwilling —
 føst faa aad hun en hal' Fad Billing,
 aa faa aad hun en Pøls faa laang som mi Kjæp.
 Naa wal bekom hind! Å er laant fræ gjerre,
 aa heller ett faa faale slem te' aa ærre,
 men de mangelt sgu blot, te æ forbannede Løw
 sku komm aa lær' mæ, huddn a sfa løw.
 Se æ-føst gif 'ed godt: hinner Sludder slæver
 me' Wind aa Vejle en Gaang imell,
 men ingenting, der te mæ fu hæld',
 saalæng' hun haaj travl me' aa stapp hinner Kjæver.
 Men de' fæk da End', aa me' Nø' aa Ræpp'
 haaj hun tygged aa æ Mul' aa war færre me' aa ræpp',
 far hun saah: „Ja — no er der kuns jen Ting, a fattes.“
 „Er der de'?" svaard a faa. „Gwa' er de' da?“ a spowr. —
 „En Taf te' Worherr fræ æ Mand i æ Gaard.“ —

Men a vil sgu hwerken snevves heller krattes.
A svaard i æ Gall: „A ska Sygren knas'mæ
nok taff Worherr te' den Ti', de ka pasj' mæ,
aa du faar sgu howw, te du er i Bøj.
A veed nok, te du taffer for hwer Gjow, du faar,
a taffer ett meer end en Gaang om æ Nar,
men du æder sgu osje manne Gaang saa møj.
Du ska ett sidd saa skjelle aa saa helle aa saa drøw —
de raager ett dæ, hwa' vi ander bestiller!
Du tyffes wal, du ligner Worherr hans Billed,
aa saa e' du sgu ett and't end Laar aa R . . .“ —

Hun re'ft jæ aa ræpped aa slu' Ros aa sukfed
aa strusfelt a' Ste', aa æ Dar blow luffed.

Kra-Tammejen fæster Bige.

Kra-Tammejen:

Sor Sowren! A vil stræv' aa faa mi Grind' forretted:
 Bi er lig' i æ Daww kommen av me' wor Piig —
 hun haaj gon aa luffed for møj om æ Nætter
 ve' Hans Peder Pshstrups Kalgaard-Diig.
 A vild' knusendes 'jar ha stej di Datter.

Sowren:

Bi ka snaff om æ Sager, Kra-Tammejen! Sæt da!
 Naa saa er Kra-Hansens Trine re'ft fra da —
 ja, a vidst' no nok, te æ Tos war tyf,
 men a trow, hun haaj faa't 'ed derved' i æ Bakker
 ve' ham den tovele Skomagerpshf.

Kra-Tammejen:

Nej gu haaj hun ett. Hun haar fjel bekjend',
 te Hans Peder Pshstrups Raal haar rend'
 aa fjanted me' hind, den ro'ffjægge Bakker.

«Søst vild' hun ett vær' ve'ed, æ jolle Skidt,
men en Daa, lig' far vi sku te' aa ombygg
æ Staalb, saah a te' hind, frank aa frit:
„Enten er du thf, heller osse haar du Trommsbygg!“
Hun blow bleg om æ Rev, aa me' Wand i æ Yviv
swaard hun: „Ja de' hjælper wal ett aa lyviv!
De' er osse kyvsom, te en ett ka læ vær'
aa flanni me' di forbannede Rnæjtt,
for huddn en saa læ'r si Klæjmoler skjær',
saa ka di sgu find' hver Stropp aa hver Hæjtt!“
— Naa, væf er hun kommen den triiddi September.
Ka a stee di Datter te' den søst November?

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
THE UNIVERSITY OF CHICAGO
THE UNIVERSITY OF CHICAGO

forklaring

til jydsk Ord og Talemaader.

- Side 19: Sylden = Underlaget for Husmuren.
 Tordenkræppe = Burre.
 Knabret (knabvere) = nubret, ruslet.
 Dræven = ensformig Stemmelyd, slæbende Stemme.
 Ugertorn = „Kragelø“.
- Side 20: Stryge = Hvæssespaan.
 „Hæl“ = Tojrepøl.
- Side 22: Uvejrshatte (specielt Tordenhatte) = den overste solbeskinnede Del af Klodeskjer.
 skjare = faste Skær.
 Slagel (Slagvol) = Slagtræ (Blejslagel).
- Side 32: dogrende = sløv, sløret (maaſte af dugget).
 (Dogrehoved = Halvtøsſe, glemſom Perſon).
- Side 34: Klør-Attenben = Tuſindben.
 Tveſtjært = Drentviſt.
- Side 36: Knage = Haandtag (paa Le).

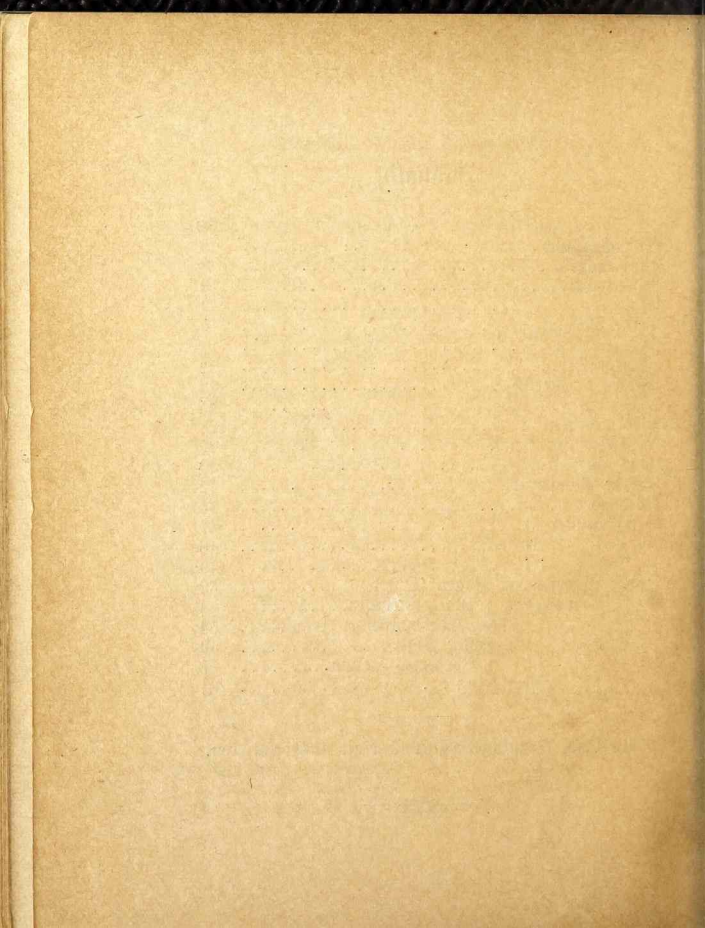
- Side 52: Kræ-Tammesen = Kristen Thomsen.
- Side 53: skulter = gnider.
stalker = stavrer omkring.
- Side 54: Unden = Middagsmad.
Klæp = egentlig en stor, fed Kal.
ærre = drille.
- Side 55: sneves = næses.
i æ Gall = i Hidfighed.
Sygren = Surrogat for Djevlels Navn
i en Ed, vistnok stammende fra „den
flemme Syge“.
Gjow = Givt (af give), Foder.
dr ow = lysten (om Hunkatte).
- Side 56: stej = stedt, fæstet.
- Side 58: krasel = rode.
krevvel = halt (af Krøbling).
skawved = gnedet af Seletøjet, saa Huden
er slidt.
menn di ku spring = alt, hvad de kunde
løbe.
owjind = brunstig (Ro).
- Side 59: ølle = elleve.
-

Indhold.

	Side.
Strandvalmue	5
Vinternat	8
Vesterhavet	10
Maj	12
Stille Midnat	15
Bed Fjorden	18
Efterjommer	22
Staden i Østerled	23
∩ Cirkus	25
Reformatoren	28
Nabostjerner	29
Jens Højby	30
Jesper Plovmand	42
Vi bygger	45
Bryllupsviser I	47
— II	48
— III	49
Under Lindene paa Engen (Overs.)	50
Kræ-Tam mejen i Morgenstemning	52
— og Børdbønnen	54
— fæster Pige	56
— i Vorherres Haand	58
Forflaring	61

Titelblad, Tegninger og et Træsnit af Forfatteren.

ham i Stand til at optage det grufulde og det sublime i sin Digtning. I hans „Sagn“ med den ganske ubesmykkede og uformildede Gru er der mere af Folkevisens barbariske Overtro end ellers i moderne Efterligninger. Og som man her mærker hans Kendskab til Folkesjælen i en ur-oprindelig og uaffilet Støbning, saaledes bærer hans Digtning ogsaa andre Spor af at staa den store Natur nærmere end det meste af vor Lyrik. — — (Harald Nielseu.)

„Nationaltidende“: — Trods sit beskedne Ydre rummer det lille Hefte megen god og ægte Lyrik. — — Der er baade Tankeindhold og en undertiden ret overraskende Originalitet i Thøger Larsens Digte. — — han er noget for sig, hans Sang har Særklang, hans Vers lyder ikke som de andres, og hans Udtryksmaade er hans egen. — — Meget originalt og betagende i sin Uhygge er Digtet „Sagn“ om det uøbte Barn. Og hvor friskt og nydeligt besynger han ikke „Det grønne Foraar“, hvor malende skildrer han ikke „Augustnat“. Maaske det smukkeste og inderligste . . . her i Samlingen er det, der hedder „Ved Vinduet“. . . . Der er ikke skrevet mange smukkere Digte i de sidste tyve Aars danske Lyrik. — — (B. F.)

„Social-Demokraten“: — — Lige saa uanseelig som Bogen er, lige saa smukke og ægte er Versene. — De aander virkelig en uforfalsket Muld-Duft, en troskyldig Hengivelse i Naturen, en forelsket Trang til helt at smelte sammen med den. — — Læg Mærke til den Friskhed, den Finfølelse og Farvesans, hvorved Thøger Larsen kan gengive Stemninger i Naturen paa vekslende Tider af Døgnet og Aaret. F. Eks. en Høstnat . . . et Vinterlandskab . . . en Foraarsmorgen

... eller endelig — med Frygt for at citere for meget — en Sommermiddagsstund. (C. E.)

„Nakskov Tidende“: — — Trods sin beskædede Fremtræden er den lille Digtsamling af den ukendte Debutant af virkelig stor Interesse. — — nu og da vil man ogsaa forundret studse over Vers af en egen frisk og oprindelig Dybde og Skønhed, der hæver sig højt op over Debutanters og Dilettanters Arbejde. — — Med Forkærlighed taler han om „de ensomme“, men han gør det med en egen muldstærk Fortrøstning. — — „De ensomme“ klarer sig nok, saalænge de bevarer deres Kærlighed til Jordens Liv. Dette er Thøger Larsens Evangelium, paa hvilket han ofrer alle sine glødende Kærlighedssange. — — „Jord“ skal man læse! Dens Forfatter er virkelig en lyrisk Digter. (Axel Thomsen.)

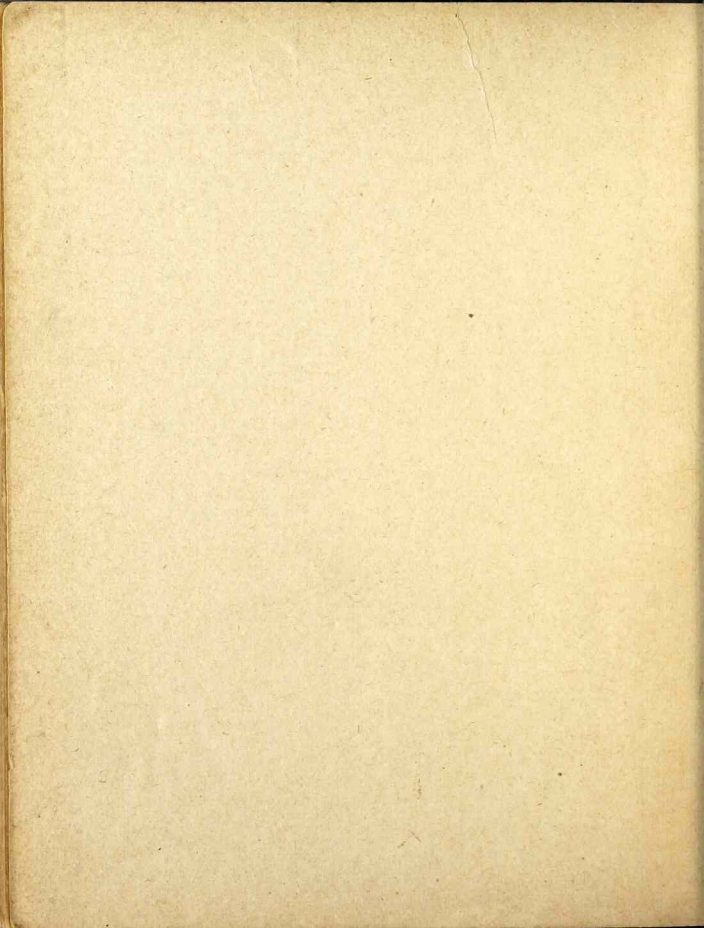
„Roskilde Tidende“: — — Det er smukke, friske og kraftige Vers, Hr. Thøger Larsens lille Bog „Jord“ indeholder. — — I det hele taget maa det siges, at der er meget faa Digte i denne Bog, som man ikke faar kær, naar man har lært dem at kende.

„Østjydsk Folketidende“: — — Det er Muldet og Muldets Børn, Naturen og dens Yngel, Livet og dets Børn, Jorden og alt, hvad den føder, som „Jord“ er skreven om. (Anton M. Jensen.)

„Ringkjøbing Amts Avis“: — — Hvert Digt aabner en Udsigt, en Tanke-Synskreds, saa der udfolder sig Billede paa Billede, herlige og smukke Billeder fra vor Jord.

„Løgstør Folkeblad“: Der gaar en sund Tone gennem alle disse Digte, hvoraf enkelte er rene Mesterværker.

Foto 9338

amslay foto 197/82

